

Recenzja pracy habilitacyjnej oraz dorobku

Pani Anety Dumanowskiej

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego

wpłynęło dnia 2018-09-18 01

nr zał.
mgr Małgorzata Krowicka

dr hab. Michał Micker prof. Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Dziedzina, sztuki muzyczne

Dyscyplina, instrumentalistyka

Wrocław, dnia 12 września 2018 roku

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 20 czerwca 2018 roku informujące o wyznaczeniu przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów mojej osoby recenzentem komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Pani dr Anety Dumanowskiej.

Do zlecenia dołączona została dokumentacja złożona przez Habilitantkę:

- Wniosek do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Sekcja VII o wszczęcie postępowania habilitacyjnego
- Autoreferat w języku polskim i angielskim
- Kopia dyplomu nadania stopnia doktora sztuki muzycznej
- Kwestionariusz osobowy
- Oświadczenia: współwykonawców o realizacji koncepcji artystycznej Habilitantki, o publikowaniu wniosku na stronie internetowej CK, o niepełnieniu funkcji promotora pomocniczego
- Wykaz i dokumentacja dorobku

A

Dane Habilitantki

Pani Aneta Dumanowska , urodzona w Krakowie.

Studia:

- w 1996 roku ukończyła studia instrumentalne, specjalność skrzypce w klasie profesora Mieczysława Szlezer a w 1999 roku, z wyróżnieniem, w klasie altówki profesora Janusza Pisarskiego w Akademii Muzycznej w Krakowie;
- w 2013 roku uzyskała stopień doktora sztuki muzycznej, w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka, specjalność – gra na altówce, nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie.

Temat rozprawy doktorskiej „Oblicza sonaty altówkowej początku XX wieku na przykładzie Sonat Juliusa Rontgena z uwzględnieniem interpretacji i zagadnień wykonawczych w kontekście cech charakterystycznych stylu kompozytora i oryginalności jego języka muzycznego”.

Promotor: prof. Mieczysław Szlezer

Recenzenci: prof. Janusz Pisarski, prof. Roman Lasocki

Praca:

orkiestra

Filharmonia Krakowska , Capella Cracoviensis – skrzypce;

Sinfonietta Cracovia – altówka (1997-2016);

Kameralistyka

Członek kwartetu smyczkowego Dafo od 2004 roku;

W latach 2012-2014 Członek kwartetu fortepianowego prowadzony przez wybitną skrzypaczkę Kaje Dańczowską;

Od 2001 roku zatrudniona na Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie prowadzi zajęcia w klasie altówki, jak i studia orkiestrowe.

Nagrody

- Płyta z muzyką Pawła Mykietyna, na której kwartet Dafo zarejestrował utwór *Ładnienie na baryton, klawesyn i kwartet smyczkowy* otrzymał nagrodę Fryderyka w 2009 roku;
- Album CD/DVD otrzymał status Złotej Płyty przyznany przez Związek Producentów Audio Video oraz nagrodę Fryderyka w 2012 roku;

- Nagroda Fryderyka i status Złotej Płyty z muzyką Pawła Łukaszewskiego i Miłosza Bembinowa;

OCENA AUTOREFERATU

W autoreferacie dr Aneta Dumanowska wnikliwie omawia swoją drogę artystyczną z uwzględnieniem poszczególnych etapów muzycznej kariery. Wyraźnie zaznacza, jak wielki wpływ na kształtowanie Jej osobowości miał ojciec - Marian Dumanowski, który był wykładowcą w państwowej Szkole Muzycznej w Krakowie, jak i muzykiem Orkiestry Polskiego Radia i Telewizji w Krakowie a później orkiestry Landestheater Detmold w Niemczech. Na rozwój muzyczny Pani A. Dumanowskiej wpływ miały kontakty z wybitnymi pedagogami, artystami, dyrygentami, którzy zaszczyli Jej wiele cech, procentujących w dalszym rozwoju instrumentalnym. Mam tu na myśli m.in. dbałość o poziom techniczny gry, ale przede wszystkim, co najważniejsze - niesamowitą wrażliwość na frazę muzyczną, jak i brzmienie instrumentu. Występy na wielkich etradach światowych, takich jak: Filharmonia Berlińska, Konzerthaus w Berlinie, Tonhalle w Zurychu, czy Alice Hall Lincoln Center w Nowym Jorku sprawiają, że artystka znacząco ukazuje swoją instrumentalną pozycję w świecie muzycznym. Mimo bardzo bogatego i wielowątkowego profilu muzycznego, Habilitantka wskazuje kameralistykę, jako główny nurt swej działalności, która, jak opisuje w autoreferacie, *jest źródłem Jej satysfakcji artystycznej*. Dr Aneta Dumanowska wykonywała odpowiedzialne partie kameralne budując repertuar, zawierający pozycje z głównego kanonu arcydzieł kameralistyki. Autoreferat zawiera wiele informacji dotyczących pracy artystycznej, która obfitowała w wydarzenia artystyczne o dużym znaczeniu. Jako najważniejsze osiągnięcia w swej karierze Habilitantka wymienia koncerty kameralne, jak i nagrania z kwartetem smyczkowym DAFO oraz dwuletnią współpracę z wybitną skrzypaczką - Kają Dańczowską w programach koncertów kwartetów fortepianowych. Również wydaje się być interesujący obszar aktywności solowej, gdzie Habilitantka wykonywała m.in. Koncert altówkowy Beli Bartoka, Marka Stachowskiego, Krzysztofa Pendereckiego, jak i Jej udział w wystawianej na festiwalu OPERA RARA, w 2017 roku, operze A Madrigal Opera Philipa Glassa, gdzie Habilitantka wykonywała partie altówki solo. Podczas wieloletniej pracy w Orkiestrze Kameralnej Sinfonietta Cracovia (altówka) i Filharmonii Krakowskiej, Capella Cracoviensis (skrzypce) Habilitantka miała okazję występować u boku tak wybitnych artystów, jak m.in.: Kaja Danczowska, Konstanty Andrzej Kulka, Krzysztof Pederecki,

Antoni Wit, Jerzy Maksymiuk, Grigorij Żylin, Lorin Maazel, Valery Gergiev, Tabea Zimmermann, Pieter Wispelwey, Marc Minkowski .

Osobnym, ale jakże ważnym rozdziałem aktywności Pani dr jest dydaktyka o której pisze, że *jest to niezwykle istotny obszar Jej aktywności*, na którą wywarły i wciąż wywierają wpływ *doświadczenia zebrane na wszystkich polach działalności: orkiestrowej, kameralnej i solowej*.

Cały bogaty dorobek Habilitantki zaowocował nagraniem Sonaty Dymitra Szostakowicza i Lachrymae Benjamina Brittena przy współudziale znakomitej pianistki Iwony Popławskiej-Zimowskiej. Właśnie to nagranie zostało wskazane, jako dzieło artystyczne określone w art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule oraz stopniach i tytułach w zakresie sztuki.

Habilitantka przedstawia w swoim autoreferacie wspólne cechy dwóch tytułowych dzieł. Mimo zastosowanej komparatystyki, w moim odczuciu, brakuje jednak bardziej wnikliwej analizy nagranych utworów i końcowych konkluzji. Autorka ogranicza się tylko do podsumowania cytując *pewnego etapu swojej drogi artystycznej*.

Konkludując należy stwierdzić, że dr Aneta Dumanowska przedstawiła swój dorobek, podając główne kierunki twórczej aktywności, zaprezentowała także osiągnięcie artystyczne określone w art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule oraz stopniach i tytułach w zakresie sztuki.

W autoreferacie brakuje mi bardziej rozbudowanej części dotyczącej nagranej płyty, którą mimo wszystko wskazuje jako główne dzieło stanowiące osiągnięcie naukowe lub artystyczne, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy. Pomimo tego niedopatrzenia autoreferat należy ocenić pozytywnie.

OCENA DOŁĄCZONEGO DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

Wypełniając dyspozycje ustawowe (art. 16 ust. 2 Ustawy oraz § 12 ust. 2 pkt 2 i 3 Rozporządzenia MNiSW z dnia 22. 09. 2011 r.) Habilitantka jako oryginalne osiągnięcie artystyczne przedstawiła utwory zarejestrowane na płycie *Szostakowicz, Britten/Sonaty* wydanej w roku 2017 przez Wydawnictwo Aneta Dumanowska. Nr Kat. CD01

- **Dymitr Szostakowicz Sonata na altówkę i fortepian op. 147**

I Moderato
II Allegretto
III Adagio

- **Benjamin Britten** Lachrymae op.48
- **Lento / Allegretto / Animato / Tranquillo / Allegro con moto / Largamente / Appassionato / Alla Valse / Allegro marcia / Lento / L'istesso tempo**

Nagranie zrealizowane zostało w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej w Krakowie. Reżyserem nagrania był Kamil Madoń.

Sam wybór repertuaru dookreśla preferencje stylistyczne Habilitantki. Wybór ostatnich utworów w dorobku kompozytorskim wielkich twórców ma szczególną wartość, zarówno historyczną, jak i artystyczną - wystarczy przywołać Requiem d-moll Wolfganga Amadeusa Mozarta. Szostakowicz pisał: *Studiując moją muzykę można odkryć całą prawdę o człowieku i artyście*. Czy zatem Sonata na altówkę i fortepian, utwór kameralny, może wyrazić idee wielkiego symfonika? Z kolei Britten, w swojej hipnotyzująco mrocznej Elegii Lachrymae, który składa hołd kompozytorowi schyłku epoki renesansu - Johnowi Dowlandowi, cytuje fragmenty jego wzruszającej pieśni miłosnej. Takie poszukiwania repertuarowe wiążą się z faktem, iż literatura altówkowa, przeżywa swój rozkwit w wieku XX, jest bardzo rzadko reprezentowana w epokach wcześniejszych. Tego rodzaju repertuar daje możliwość ukazania umiejętności poruszania się w różnych obszarach stylistyczno-estetycznych.

Wybrane dzieła należą do arcydzieł literatury altówkowej i instrumentalnej epoki, która według Habilitantki realizuje się najpełniej jako artystka. Prezentacja tych dwóch wielkich, wymagających utworów jest niewątpliwym wyzwaniem potwierdzającym dojrzałość i odwagę twórczą. Z próby tej dr Aneta Dumanowska i Iwona Popławska-Zimowska wychodzą zwycięsko. Interpretację ukazuje wyczucie formy, dobre proporcje dźwiękowe, jak i interesujące rozwiązania wykonawcze.

Habilitantka z łatwością pokonuje duże trudności techniczne, uwypuklając jednocześnie, w sposób bardzo przejrzysty wzajemne relacje dźwiękowo – emocjonalne wykonywanych dzieł.

Konkluzja: Nie budzący zastrzeżeń kształt dzieła artystycznego, oraz profesjonalny warsztat wykonawczy zasługują na bardzo dobrą ocenę. Nagranie prezentuje szerokie możliwości instrumentalne Habilitantki w zakresie zagadnień wykonawczych – smyczkowania,

artykulacji, dynamiki oraz trafnej stylistyki wykonywanych dzieł. Uważam, że nagranie stanowi twórczy wkład w rozwój dziedziny kameralistyki instrumentalnej.

OCENA OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH

Działalność artystyczną dr Anety Dumanowskiej należy określić jako bardzo intensywną i różnorodną. Od momentu uzyskania stopnia doktora sztuki, tzn. od 2013 roku, artystka wykonała 63 koncerty. Wśród nich na uwagę zasługują m.in. występy na znaczących festiwalach w Polsce i zagranicą tj.: Festiwal Krzysztofa Pendereckiego, Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena, Festiwal Muzyczny Wawel o Zmierzchu, Sinfonietta Festival, Festival Pablo Casals Prades, Festiwal Muzyczny Barbakan, Opera Rara Festival. Bardzo interesującym wydarzeniem artystycznym było wykonanie partii solo altówki w operze A Madrigal Philipa Glassa. Program pozostałych koncertów obejmował zarówno utwory kameralne wykonywane w bardzo różnorodnych składach instrumentalnych jak i solowe (w tym również koncerty solowe z orkiestrą). Habilitantka współpracowała z całą plejadą wybitnych polskich artystów kameralistów i dyrygentów. Trzon Jej aktywności stanowią koncerty z kwartetem smyczkowym DAFO - odnotować należy, że właśnie z tym zespołem Habilitantka najczęściej prowadziła swoją działalność koncertową.

Bardzo bogata jest fonografia Habilitantki, obejmująca kilka płyt CD z nagraniami muzyki kameralnej, których jest współwykonawcą.

1. Balan –The Cracow Klezmer Band – współudział Habilitantki
2. Lambchop - No such Silence - współudział Habilitantki
3. Moja Emily Dickinson - współudział Habilitantki
4. Benjamin Boretz-String Quartet - kwartet Dafo
5. Paweł Mykietyn Speechles Song - kwartet Dafo
6. Krzysztof Penderecki – kwartet smyczkowy, trio smyczkowe, kwartet klarnetowy - kwartet Dafo
7. Łukaszewski, Bembinow - kolędy i pastorałki - kwartet Dafo
8. Henryk Mikołaj Górecki Songs are sung, Kwartet smyczkowy op. 67 - kwartet Dafo
9. Szostakowicz/ Britten - Aneta Dumanowska, Iwona Poplawska –Zimowska

Konkluzja: Jak wynika ze szczegółowej analizy dorobku artystycznego dr Anety Dumanowskiej jest ona autorką wielu interesujących dokonań w zakresie osiągnięć

artystycznych. Różnorodność tych działań i aktywność twórcza Habilitantki spełnia wszystkie założenia ustawy i pozwala na jej wysoką ocenę.

OCENA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO - DYDAKTYCZNYCH

Ocena dokumentacji Habilitantki nie pozostawia wątpliwości, że praca dydaktyczna stanowi bardzo ważną część Jej działalności. Imponująca liczba 41 studentów kształcących się w Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie 10 studentów prowadzonych w przedmiocie altówka główna, a 31 studentów w przedmiocie studia orkiestrowe zasługują na pochwałę.

Przedmiot studiów orkiestrowych Habilitantka wskazuje jako wiodący. Tutaj warto podkreślić, że dzięki profesjonalnemu zaangażowaniu prowadzonego przedmiotu studenci znaleźli swoje miejsce w wielu orkiestrach, zespołach kameralnych i szkołach muzycznych w kraju i zagranicą. Absolwenci Habilitantki samodzielnie rozwijają działalność koncertową, wzbogacając ofertę kulturalną w swoim środowisku. Wartym zauważenia są byli studenci w osobach:

- Ewelina Bielarczyk - solo altówka Orquesta Sinfonia de Madrid;
- Maia Dutka – członek Message Quartet, muzyk tutti Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Krakowie, asystentka w klasie altówki profesora. J. Pisarskiego;
- Magdalena Chmielowiec - członek kwartetu smyczkowego Antaria;
- Magdalena Brudzińska - wokalistka i altowiolistka w zespole Magdalena Brudzińska Klezmer Trio;
- Natalia Warzecha Karkus członek kwartetu Airis Quartet;

Inni absolwenci związani są na stałe z takimi zespołami jak: Filharmonia Krakowska, Orkiestra Akademii Beethovenowskiej, Filharmonia Kaliska, Opera Wrocławska. Habilitantka wskazuje ponadto w swojej dokumentacji opiekę nad przygotowaniem studentki - Barbary Papierz do konkursów Altówkowych w Gdańsku i Dąbrowie Górniczej. Studentka w Przeglądzie Altowiolowym im. Tadeusza Goneta, w roku 2017, została laureatką otrzymując drugą nagrodę w grupie II.

Po uzyskaniu doktoratu Habilitantka wygłosiła jeden wykład w 2017 roku, w ramach Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej w Krakowie. Jako wykonawca bardzo aktywnie uczestniczyła w wydarzeniach takich jak: Międzynarodowy Kongres Altowiolowy, Koncert Kompozytorski Eugeniusza Popławskiego, Emigranci Panufnik Zarębski, Dni Muzyki Marka Stachowskiego, Inspiracje Interpretacje Improwizacje, Peter Buck i jego absolwenci, AECX

Annual Meeting for International Relations Coordinators, Stefan Kisielewski Koncert monograficzny, Koncert Jubileuszowy z okazji 80 urodzin profesora Zbigniewa Bargielskiego.

Ocena osiągnięć naukowo – dydaktycznych oceniam pozytywnie i w opinii niżej podpisanego w dużym stopniu spełniają warunków Ustawy.

Konkluzja

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji Pani dr Anety Dumanowskiej, należy konstatować, że Habilitantka jest kompetentną i znakomicie przygotowaną do uprawiania zawodu artystką. Niewątpliwie swoją rozległą działalnością oraz swoimi dokonaniem artystyczno-naukowymi i dydaktycznymi potwierdza wysokie kwalifikacje zawodowe. Osiągnięcia powyższe, w wysoce satysfakcjonującym stopniu, spełniają wymagania art.16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz stopniach i tytułach w zakresie sztuki.

dr hab. Michał Micker profesor Akademii Muzycznej we Wrocławiu